

DZIAŁ XX FINANSE PUBLICZNE

Uwagi ogólne

1. Finanse publiczne obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem.

Podstawę prawną określającą te procesy stanowi ustawa z dnia 27 VIII 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. 2017 poz. 2077) i przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. 2009 Nr 157, poz. 1241) z późniejszymi zmianami. W przypadku gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego podstawę prawną stanowi również:

- ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 994),
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz. U. 2018 r. poz. 995),
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie województwa (tekst jednolity Dz. U. 2018 r. poz. 913),
- ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst jednolity Dz. U. 2017 poz. 1453),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 I 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. 2016 poz. 1015),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (tekst jednolity Dz. U. 2014 poz. 1053).

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów, województwa).

3. Dochody i wydatki budżetów gmin, miast na prawach powiatu, powiatów i województwa uchwalane są przez właściwe rady na okres roku kalendarzowego, w terminach i na zasadach określonych w ustawach o samorządzie terytorialnym.

Miasto na prawach powiatu realizuje jednocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat. Dlatego też w tablicach dochody i wydatki gmin podane są bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu,

CHAPTER XX PUBLIC FINANCE

General notes

1. Public finances include the processes connected with accumulation and allocation of public funds.

The legal basis defining these processes is provided by the Law of 27 August 2009 on Public Finances (uniform text Journal of Laws 2017 item 2077) and regulations implementing the Law on Public Finances (Journal of Laws 2009 No. 157, item 1241) with later amendments. In the case of the financial management of local government units, the legal basis is provided also by the following:

- the Law of 8 March 1990 on Gmina Local Government (uniform text Journal of Laws 2018 item 994),
- the Law of 5 June 1998 on Powiat Local Government (uniform text Journal of Laws of 2018 item 995),
- the Law of 5 VI 1998 on Voivodship Local Government (uniform text Journal of Laws 2018 item 913),
- the Law of 13 XI 2003 on Incomes of Local Government Units (uniform text Journal of Laws 2017 item 1453),
- the Minister of Finances Regulation of 16 I 2014 on Budgetary Reporting (Journal of Laws 2016 item 1015),
- the Minister of Finances Regulation of 2 III 2010 on Detailed Classification of Incomes, Expenses, Revenues and Expenditures, and Funds from Foreign Resources (uniform text Journal of Laws 2014 item 1053).

2. The presented data include information concerning the budgets of local government units (i. e. gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship).

3. Revenue and expenditure of budgets of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship are passed by the appropriate councils for a period of one calendar year, within periods and on the basis of principles defined in the Law on Local Government.

City with powiat status realizes tasks of gmina as well as powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received jointly by the gmina and the powiat) as well as expenditure realized jointly by the gmina and the powiat. Therefore in the tables revenue and expenditure of gminas are given without data for cities with powiat status, while revenue and expenditure of cities with powiat status are given

natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu podane są łącznie z dochodami i wydatkami części gminnej i powiatowej. Powyższa uwaga dotyczy również samorządowych zakładów budżetowych.

4. Na dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego składają się:

- 1) dochody własne, tj.:
 - a) dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i osób fizycznych,
 - b) wpływy z podatków oraz opłat ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, w tym podatek od nieruchomości, podatek rolny, leśny, podatek od środków transportowych, podatek od czynności cywilnoprawnych, opłata skarbową, opłata eksploatacyjna, opłata targowa,
 - c) dochody z majątku, np. dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze,
 - d) środki na dofinansowanie własnych zadań, z innych źródeł;
- 2) dotacje:
 - celowe z budżetu państwa na zadania: z zakresu administracji rządowej, własne, realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
 - przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich,
 - otrzymane z funduszy celowych (od 2011 r. są tylko państwowe fundusze celowe),
 - pozostałe dotacje, w tym realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego;
- 3) subwencja ogólna z budżetu państwa, która składa się z części: wyrównawczej, oświatowej, rekompensującej, równoważącej i regionalnej.

5. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego dzielą się na majątkowe (w tym inwestycyjne) i bieżące, do których zalicza się m.in.:

- wydatki na wynagrodzenia (wraz z pochodnymi),
- wydatki na zakup materiałów i usług,
- dotacje m.in. dla jednostek organizacyjno-prawnych działających w budżetach jednostek samorządu terytorialnego,
- wydatki na obsługę długu,
- wydatki z tytułu udzielenia poręczeń i gwarancji.

6. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.

jointly with gmina and powiat part of revenue and expenditure. The above note concerns also local government budgetary establishment.

4. Budget revenues of local government units comprise:

- 1) own revenue, i.e.:
 - a) revenues from shares in receipts from corporate and personal income taxes,
 - b) receipts from charges and taxes established and collected on the basis of separate acts, including the tax on real estate, the agricultural tax, forest tax, the tax on means of transport, the tax on civil law transactions, stamp duty, royalties for mineral exploration and marketplace stall trading fee,
 - c) revenue from property, e.g.. revenue from renting and leasing as well as agreements with a similar character,
 - d) funds for the additional financing of own tasks from other sources;
- 2) grants:
 - targeted grants from the state budget for: government administration-related tasks, own tasks, task realized on the basis of agreements with government administration bodies,
 - provided under programmes financed from European funds and other not reimbursable foreign funds and payments from the European funds budget,
 - received from the appropriated funds (from 2011 state appropriated funds),
 - other grants, of which realised on the basis of agreements with bodies of the local government units;
- 3) general subvention from the state budget, consisting of the following parts: equalisation, educational, compensatory, balancing and regional.

5. Expenditures of local government units budgets are divided into: property-related (including investment-related) and current expenditures, such as:

- expenditures on wages and salaries (including derivatives),
- expenditures on the purchase of materials and services,
- grants, among others, for organisational and legal units operating within local government units budgets,
- expenditures on debt servicing,
- expenditures related to granting endorsements and guarantees.

6. Information concerning local government units budgets is compiled on the basis of financial reports of the Ministry of Finance.

TABL. 1 (273). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW**
 LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS REVENUE BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Woje- wództwo Voivodship
		w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM	2010	5621198,9	3179123,2	918231,3	1003076,4	520768,0
TOTAL	2015	6183687,2	3395654,7	1091056,4	1032648,9	664327,2
	2016	6476586,8	3902293,3	1114015,0	1043676,2	416602,3
	2017	6979397,9	4162500,4	1226759,2	1076295,4	513842,9
Dochody własne		2569479,6	1516071,4	616706,5	320380,7	116321,0
Own revenue						
w tym:						
of which:						
Udziały w podatku dochodowym						
Share in income tax						
od osób prawnych		96626,0	17064,5	13448,5	3619,2	62493,7
corporate income tax						
od osób fizycznych		1039013,5	585030,4	262298,5	158262,4	33422,2
personal income tax						
Podatek od nieruchomości		547261,6	437448,9	109812,7	-	-
Tax on real estate						
Podatek rolny		57995,0	57777,0	218,0	-	-
Agricultural tax						
Podatek od środków transportowych		35691,3	30476,5	5214,8	-	-
Tax on means of transport						
Podatek od czynności cywilnoprawnych		39180,6	26314,5	12866,1	-	-
Tax on civil law transactions						
Oplata skarbowa		9652,2	5934,3	3717,9	-	-
Treasury fee						
Dochody z majątku		141708,1	67852,0	60680,9	9315,9	3859,3
Revenue from property						
w tym dochody z najmu i dzierżawy oraz innych						
umów o podobnym charakterze		75716,1	30687,1	35310,4	5873,9	3844,7
of which income from renting and leasing as						
well as agreements with a similar character						
Środki na dofinansowanie własnych zadań						
pozyskane z innych źródeł		12874,5	4189,0	3573,5	4308,2	803,7
Funds for additional financing of own tasks from						
other sources						

a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 1 (273). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW (dok.)**
 LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS REVENUE BY TYPE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Woje- wództwo Voivodship
	w tys. zł		in thous. zł		
Dotacje ogółem	2357793,6	1507718,0	335591,2	256529,5	257954,8
Total grants					
Dotacje celowe	1957008,2	1409249,2	244074,4	231115,8	72568,8
Targeted grants					
z budżetu państwa	1893356,5	1395729,1	235578,1	194183,3	67866,0
from the state budget					
na zadania:					
for tasks:					
z zakresu administracji rządowej	1550431,7	1192893,6	192035,5	115907,3	49595,3
for government administration tasks					
własne	340406,1	200877,4	43357,7	77900,3	18270,7
for own tasks					
realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	2518,7	1958,2	184,8	375,7	-
realized on the basis of agreements with government administration bodies					
na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego	22811,5	6430,4	7170,2	9130,9	80,0
for tasks realized on the basis of agreements between local government units					
otrzymane z państwowych funduszy celowych	8146,4	5706,4	1204,1	395,0	840,8
received from state appropriated funds					
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań	32693,7	1383,2	122,0	27406,7	3781,9
for financial assistance between local government units for additional financing of own tasks					
Dotacje z paragrafów 200 i 620 ^b	63985,3	17893,3	2836,1	5150,6	38105,3
Grants from paragraphs 200 and 620 ^b					
Subwencja ogólna z budżetu państwa	2052124,8	1138711,0	274461,5	499385,2	139567,2
General subvention from the state budget					
W tym część oświatowa	1401748,4	764024,0	264815,3	361147,4	11761,7
Of which educational part					

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status. ^b Of the classification of budget revenue and expenditure.

TABLE 2 (274). **DOCHODY BUDŻETOW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW W 2017 R.**

LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS REVENUE BY DIVISION IN 2017

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Woje- wództwo Voivodship
	w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM	6979397,9	4162500,4	1226759,2	1076295,4	513842,9
TOTAL					
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo Agriculture and hunting	84238,2	39967,0	9,3	2702,9	41559,0
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	1427,3	14,3	57,5	-	1355,5
Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz i wodę Electricity, gas and water supply	21597,9	21597,9	-	-	-
Transport i łączność Transport and communication	365398,5	78918,3	129972,3	69554,1	86953,8
Gospodarka mieszkaniowa Dwelling economy	130512,2	68321,4	48035,0	13810,2	345,6
Działalność usługowa Service activity	39947,4	4042,8	19260,2	16014,7	629,7
Administracja publiczna Public administration	33952,6	21119,4	4336,7	4322,4	4174,1
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa Public safety and fire care	89708,3	8026,1	20266,6	61415,6	-
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowo- ści prawnej oraz wydatki związane z ich poborem Income taxes from legal persons, natural persons and other organizational units without legal personality and expenses associated with their intake	1963888,4	1248438,3	429931,0	189380,1	96139,1
Różne rozliczenia Miscellaneous settlements	2196659,7	1153815,7	275094,4	500442,5	267307,1
Oświata i wychowanie Education	143022,6	103903,1	21942,2	15458,3	1718,9
Ochrona zdrowia Health care	35980,3	256,4	6125,0	28304,5	1294,4
Pomoc społeczna Social assistance	285498,5	119272,2	62468,2	103734,7	23,4
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej Other tasks in sphere of social policy	42703,9	11588,7	5716,3	21655,6	3743,2
Edukacyjna opieka wychowawcza Educational care	18491,2	9784,3	1219,3	7487,6	-
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska Municipal economy and environmental protection	167082,5	122095,5	33364,6	9606,4	2016,0
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego Culture and national heritage	6016,5	5460,1	140,6	397,0	18,8
Kultura fizyczna Physical education	27401,6	15190,2	12201,4	10,0	0,0

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 3 (275). **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW**
 LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS EXPENDITURE BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem	Gminy ^a	Miasta na	Powiaty	Woje-wództwo
		Total	Gminas ^a	prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiaty	Voivodship
		w tys. zł		in thous. zł		
O G Ó Ł E M	2010	6264122,8	3644235,3	982945,9	1076039,2	560902,5
T O T A L	2015	6238187,4	3325747,6	1204233,4	1018523,4	689683,1
	2016	6258657,1	3702953,2	1150430,2	1021110,0	384163,7
	2017	6981047,9	4158460,9	1268520,5	1069828,4	484238,2
Wydatki bieżące		5983647,6	3665626,3	1080397,2	932905,2	304718,8
Current expenditure						
w tym:						
of which:						
Dotacje		503036,3	222815,2	93203,3	66489,8	120528,1
Grants						
w tym dla samorządowych zakładów budżetowych		16004,0	15765,0	-	239,0	-
of which for local government budgetary establishments						
Świadczenia na rzecz osób fizycznych		1502642,9	1246896,9	214512,4	38249,1	2984,5
Benefits for natural persons						
Wydatki bieżące jednostek budżetowych		3887595,5	2147274,3	750917,9	812784,6	176618,7
Current expenditure of budgetary units						
w tym:						
of which:						
wynagrodzenia		2136450,8	1161099,1	368449,5	513926,7	92975,5
wages and salaries						
w tym osobowe		1936471,9	1051749,0	335008,8	464230,7	85483,5
of which personal						
pochodne od wynagrodzeń ^b		395394,4	231339,2	61414,3	85823,2	16817,6
wages and salaries related expenditures ^b						
zakup materiałów i usług		1105455,2	615256,3	277850,4	153151,3	59197,1
purchase of materials and services						
wydatki na obsługę długu		63994,7	32628,3	18045,4	9429,0	3892,0
expenditures on debt servicing						
wyплаты z tytułu gwarancji i poręczeń		-	-	-	-	-
payments related to guarantees and endorsements						
Wydatki majątkowe		997400,3	492834,6	188123,3	136923,1	179519,3
Property expenditure						
W tym inwestycyjne ^c		978631,3	487785,6	179223,3	133603,6	178018,8
Of which investment expenditure ^c						

a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Obejmują składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz składkę na Fundusz Emerytalny Pomostowych. c Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych samorządowych zakładów budżetowych.

a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. b Include contributions to compulsory social security and the Labour Fund as well as contribution to the Bridging Pension Fund. c Including grants for financing investment tasks of local government budgetary establishments.

TABLE 4 (276). **WYDATKI BUDŻETOW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW W 2017 R.**

LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS EXPENDITURE BY DIVISION IN 2017

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Woje- wództwo Voivodship
	w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM	6981047,9	4158460,9	1268520,5	1069828,4	484238,2
TOTAL					
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo Agriculture and hunting	154217,7	66099,3	39075,6	2830,7	46212,1
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	21325,2	16856,7	247,4	-	4221,1
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę Electricity, gas and water supply	27273,2	27102,9	170,3	-	-
Transport i łączność Transport and communication	903617,8	302860,7	207486,1	160602,5	232668,5
Gospodarka mieszkaniowa Dwelling economy	109014,3	53086,5	49718,5	5450,2	759,2
Działalność usługowa Service activity	79854,8	19795,2	38628,4	17985,0	3446,2
Administracja publiczna Public administration	646196,4	399762,9	64533,2	111576,6	70323,7
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa Public safety and fire care	139128,9	47596,3	28594,4	62283,7	654,4
Obsługa długu publicznego Public debt servicing	64052,9	32686,5	18045,4	9429,0	3892,0
Różne rozliczenia Miscellaneous settlements	12581,3	6189,2	2869,6	2749,1	773,4
Oświata i wychowanie Education	1936266,2	1249619,8	333628,1	326874,8	26143,6
Ochrona zdrowia Health care	86024,4	19838,4	13766,7	35240,4	17178,9
Pomoc społeczna Social assistance	520355,7	252504,8	149183,6	116661,5	2005,8
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej Other tasks in sphere of social policy	100336,7	12932,4	11625,3	51495,9	24283,1
Edukacyjna opieka wychowawcza Educational care	170506,2	41078,2	42463,1	86964,8	-
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska Municipal economy and environmental protection	347204,4	271080,0	66452,8	7697,9	1973,7
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego Culture and national heritage	176964,2	105952,4	29569,8	6581,4	34860,5
Kultura fizyczna Physical education	130007,6	98341,9	28359,8	954,7	2351,2

^a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 5 (277). **PRZYCHODY I KOSZTY SAMORZĄDOWYCH ZAKŁADÓW BUDŻETOWYCH**
 REVENUE AND COSTS OF LOCAL GOVERNMENT BUDGETARY ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Województwo Voivodship
		w tys. zł		in thous. zł		
	2015	121503,4	119380,7	-	2122,7	-
Przychody	2016	121041,8	118683,7	-	2358,1	-
Revenue	2017	109274,3	106752,1	-	2522,2	-
w tym:						
of which:						
Przychody ze sprzedaży wyrobów, składników majątkowych i usług		53157,8	52902,0	-	255,8	-
Revenue from sale of products, asset components and services						
Dotacje z budżetów jednostek samorządu terytorialnego ^b		15924,1	15685,1	-	239,0	-
Grants from local government units budgets ^b						
	2015	123226,8	121072,0	-	2154,9	-
Koszty	2016	119094,7	116743,9	-	2350,8	-
Costs	2017	108522,9	105944,1	-	2578,8	-
w tym:						
of which:						
Materiały i usługi		32472,2	32097,2	-	375,0	-
Materials and services						
Podatek dochodowy od osób prawnych		203,9	203,9	-	-	-
Corporate income tax						
Wpłata nadwyżek do budżetów jednostek samorządu terytorialnego		483,2	483,2	-	-	-
Surplus payments to local government units budgets						

^a Bez przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Łącznie z dotacjami z budżetu państwa oraz płatnościami w ramach budżetu środków europejskich.

^a Excluding revenue and costs of local government budgetary establishments of gminas which are also cities with powiat status. ^b Including grants from the state budget as well as payments within the European funds budget.